

Трагічна доля матері-покритки у поемах Т. Шевченка «Катерина» і «Наймичка»

Прочитати

Які враження від прочитаних творів?

Уявімо, що ви знаходитесь у картинній галереї. Вашу увагу привернули дві картини. Подивіться уважно на репродукцію картини Рафаеля „Сікстинська Мадонна“ та картину Т.Шевченка „Катерина“.

Яким змалював образ матері Рафаель та Т.Шевченко?

Образ жінки, що тримає на руках дитину, завжди хвилював Шевченка. Але Шевченко мало показував нам щасливих Мадонн. Значно частіше йому доводилося писати про матерів скривджених, ошуканих, глибоко нещасних.

Як ви думаєте, чому Т.Шевченко зобразив образ жінки скривджених, ошуканих, глибоко нещасних?

Знедолена жінка стала постійним супутником Шевченкової поетичної музи. Цей образ у творчості поета мав свою історію і пережив значну еволюцію.

В яких творах раннього періоду порушена тема жінки?

Якою є героїня ранніх балад Шевченка?

Образ жінки в реалістичних поемах Т. Шевченка "Катерина " і Наймичка переростає в образ знедоволеної, вкритої безчестям матері-покритки.

Поема "К а т е р и н а "

(написана 1838р.,

надрукована в "Кобзарі" 1840р.)

- один з найкращих творів про жіночу долю.

Присвячена "Василию Андреевичу Жуковскому на память 22апреля 1838 года"

Поема "Н а й м и ч к а "

(написана 1845р. в Переяславі)

Ідейно – тематичний аналіз

	"Катерина"	"Наймичка"
Тема.		
Ідея:		
Композиція <i>Розташуйте композиційні елементи</i>	Експозиція – Зав'язка Розвиток дії Кульмінація – Розв'язка	Експозиція – Зав'язка Розвиток дії Кульмінація – Розв'язка

звернення до дівчат,
кохання і розлучення
Катерини з москалем

Був собі дід і баба
дітей у них не було

зустріч з офіцером,
самогубство

Перед самим перелазом
Дитина сповита

Героїня залишає
рідну домівку

доля Івася, смерть наймички
зустріч із батьком

життя Ганни і Марка
героїні

шлях у Московщину,

Перед смертю героїня
відкриває синові сокровенну
таємницю свого життя

Обидві героїні вільні чи кріпачки? Обидві героїні з бідних родин чи середнього достатку? Які факти про це свідчать?

Якою зображує Шевченко Катерину на початку твору?

Як склалося життя Катерини, коли її залишив коханий?

Як закінчується життя Катрі в поемі?

Зробіть висновки про можливі шляхи розгортання життєвої долі Катерини.

Чи могла б Катерина створити сім'ю з офіцером-спокусником.

Яке ставлення автора до своєї героїні? Якими уривками поеми ми можемо підтвердити свою думку? Як називаються такі уривки?

Складання психологічного портрета Катерини за цитатою

Психологічні особливості емоції, почуття	Цитата
	Він, як мати, привітає, Як брат, заговорить
	Обіцяє чорнобривий, Коли не загине, Обіцявся вернутися. Тоді Катерина Буде собі московкою.
	Отут з муштри виглядала, Отут розмовляла, А там, а там... сину, сину! Та й не доказала! Поглядає – нема, нема... Чи то ж і не буде? Якби знала, до схід сонця була б утопила. Як тополя, стала в полі при битій дорозі.
	Вийшла з села – серце мліє. Назад подивилась, Покивала головою Та й заголосила. Бере шага ,аж труситься. Любий мій Іване. Серце моє коханєє.

Продовженням жіночої теми є поема „Наймичка” (1845рік. Переяслав). Поет ніби повторює історію Катерини, але разом з тим розроблює її по-новому.

Чому автор не розповідає історію Ганниного життя до народження дитини?

Яким був життєвий вибір Ганни? Чим пояснити відмінність цього вибору порівняно з Катериною?

Чи стало життя Ганни спокутою для неї за вчинений переступ?

Як ви гадаєте, чому для Ганни було важливим хоча б на смертному ліжку зізнатися Маркові у материнстві?

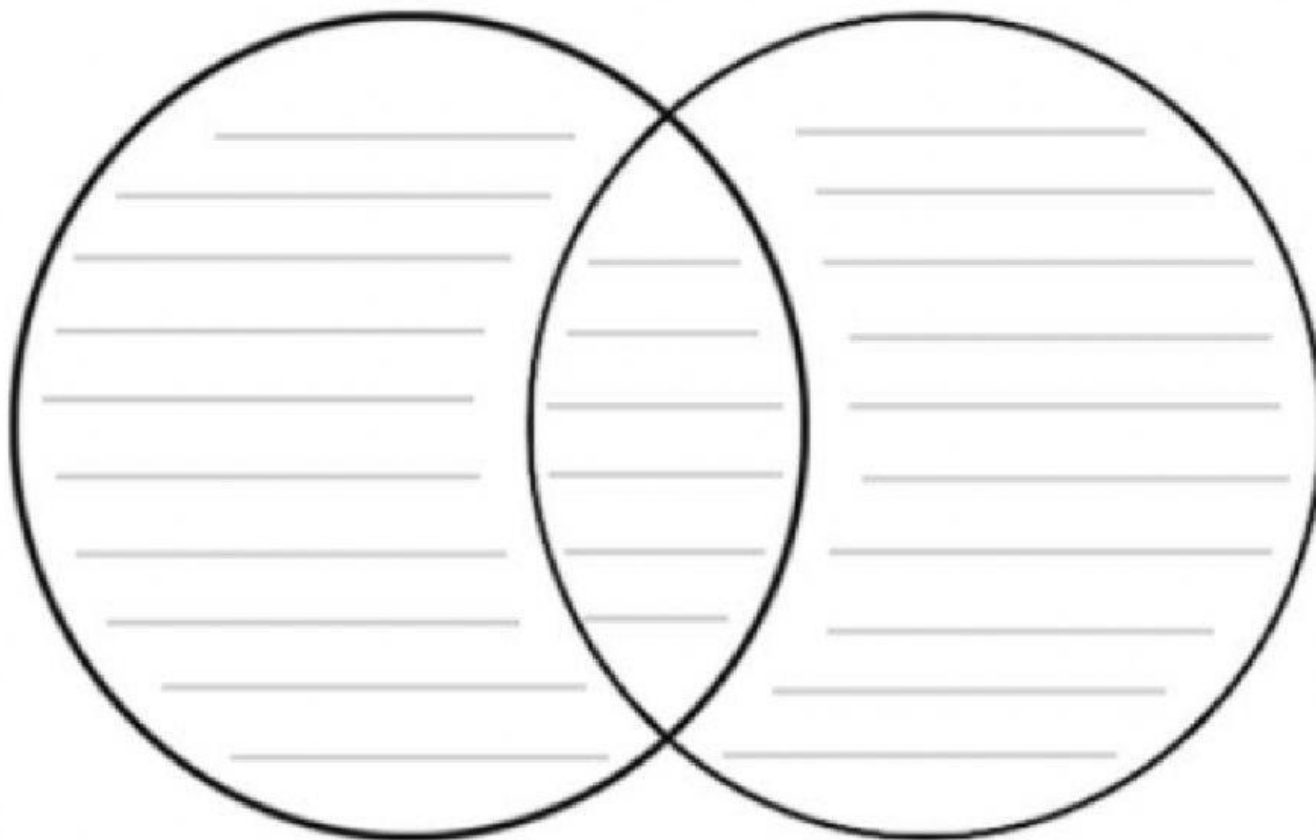
Складання психологічного портрету Ганни.

Характеристика	Цитата
	Перед самим перелазом Дитина сповита – Та й не туго, й новенькою Свитиною вкрита
	...Прийшла молодиця На той хутір благодатний У найми проситься
	А коло дитини Так і пада, ніби мати, Грається, співає, Робить возики, а в свято – Той з рук не спускає
	Вранці Марко до наймички Ручки простягає І мамою невсипущу Ганну величає...

Порівняльна характеристика (записати спільне і відмінне)

Катерина

Ганна

«Займи позицію»

Кому ви більше симпатизуєте - Катерині чи Ганні? Чому?

Чи можемо ми зрозуміти трагедію молодої дівчини XIX ст.?

Чи є актуальними зараз такі ситуації?

Чи суворе ставлення громади до моральної поведінки молоді стримує розбещеність, падіння моралі в суспільстві?

Якщо громада, або держава надають підтримку матерям-одиначкам, чи може це компенсувати відсутність батька для дитини?

Хто більше винен у випадках драми Катерини та Ганни – чоловіки спокусники чи вони самі?

Який життєвий досвід здобули ви сьогодні на уроці?

Домашня робота

Написати висловлення-роздум “Якою я уявляю сучасну Ганну чи Катерину?”